

Novus Rapport – Svenskars oro för omvärlden

Novus har för tredje gången genomfört en undersökning om svenskars oro – både i vardagen och i omvärlden. Detta är rapporten för svenskars oro för omvärlden. Undersökningen genomfördes även i april 2013 och mars 2015. Undersökningen har genomförts i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel. Resultatet är viktat på ålder, kön, utbildning och partisympati. Undersökningen genomfördes 18 - 23 januari 2018.

Sammanfattning/kommentar

Oron har ökat signifikant på de fem frågor som ligger i topp kring oron i omvärlden. Ca var tredje svensk är mycket orolig för alla topp 5 frågor i vår lista och mer än varannan svensk är ganska eller mycket orolig för dessa frågor.

Politikers oförmåga att lösa problemen är något vi har sett i andra undersökningar också, endast varannan svensk håller med om att politiken kan lösa de utmaningar som finns i samhället (Novus feb 2017). 75 % instämmer i påståendet att politikerna är mer intresserade av makten än att lösa de politiska problemen (Novus feb 2017).

Studieförbundet släppte en Novus undersökning på SvD debatt den 5 mars där 4 av 10 instämmer att det vore bra om experter inte politiker styrde landet, och 70 % av svenskarna är orolig för demokratin. Helheten kring politikerna och hur samhället uppfattas hänger ihop.

Oro är ett tecken på en situation man inte har kontroll över, reell eller upplevd behöver inte spela så stor roll. Men när alla de fem frågorna i topp ökar så är det ett tecken på att oron som sådan inte kan ignorera, tvärtom växer den från år till år. Är oron befogad så måste något ändras på. Är oron obefogad så måste man jobba med att styra upp kunskapen i frågorna. Man måste jobba med att skapa en mer rättvisande bild helt enkelt. Oro minskas genom kunskap och att man vet att någon jobbar med att lösa problemet. SD:s ökning är ett annat tecken på ökad oro, det finns inget annat parti som har en sådan överrepresentation av oroliga väljare. Oron bekräftas där, men lösningen på oron förväntar man sig inte skall komma genom en röst på SD. En röst på SD ses av en majoritet (59%) av deras väljare som en protest mot de andra partierna. (Novus nov 2017)

Torbjörn Sjöström VD Novus

Fråga: Hur orolig är du för att du eller någon av dina nära och kära ska drabbas/påverkas av följande i omvärlden?

		2018	2015	2013
	Oro i omvärlden	Mycket/ Ganska orolig	Mycket/ Ganska orolig	Mycket/ Ganska orolig
		(1017)	(1018)	(1041)
1	Politikers oförmåga att lösa problem	64 % (+8)*	56 %	59 %
2	Miljöförstöring/Klimathot	63 % (+8)*	55 %	55 %
3	Utarmning av jordens resurser	63 % (+11)*	52 %	55 %
4	Icke-fungerande samhällsfunktioner	62 % (+13)*	49%	38%
5	Terrorattentat/Organiserad brottslighet	55 % (+6)*	49%	36%
6	Världsekonomisk kris	51 % (+1)	50 %	45 %
7	Krig/Väpnade konflikter	39 % (+2)	37%	29%
8	Sjukdomsepidemier	35 % (+2)	33%	29%
9	Rasism/Främlingsfientlighet /Extrema åsikter	33 % (+1)	32%	-

*= signifikant förändring jämfört med undersökningen 2015

Det som oroar svenskar allra mest gällande omvärldsfaktorer är politikernas oförmåga att lösa problem (64%). Oron över detta låg i topp även 2013 och 2015 men har sedan 2015 ökat signifikant med åtta procentenheter. Även oron för miljöförstöring/klimathot (63%), som kommer på andra plats, har ökat signifikant sedan 2015 års undersökning. På tredjeplats över vad man oroar sig för gällande omvärlden hamnar utarmningen av jordens resurser (63%) som ökat signifikant med elva procentenheter sedan 2015.

De tre faktorerna som oroar svenskar mest gällande omvärlden är intakt både jämfört med 2015 och 2013 men vi ser en tydlig ökning i oro för dessa frågor. Störst ökning i oro står frågan om "icke-fungerande samhällsfunktioner" för, som har ökat från 49 % 2015 till 62 % i 2018 års undersökning. Här finns en stor skillnad mellan olika partisympatisörer. Drygt varannan av allians- och de rödgröna sympatisörerna oroar sig för icke-fungerande samhällsfunktioner medan åtta av tio sverigedemokratiska sympatisörer i stor utsträckning oroar sig för detta.

Även oron för terrorattentat/organiserad brottslighet (55%), på femte plats, har ökat signifikant sedan 2015. Likt oron för icke-fungerande samhällsfunktioner så ser vi även här samma skillnad mellan Sverigedemokraternas sympatisörer jämfört med övriga. 41 % av de rödgröna sympatisörerna oroar sig för terrorattentat medan motsvarande hos de som sympatiserar med Sverigedemokraterna nästan är det dubbla; 76 %.

Oron för världsekonomisk kris (51%), krig/väpnade konflikter (39%), sjukdomsepidemier (35%) och rasism/främlingsfientlighet (33%) ligger stabilt med 2015 års undersökning.

Ökningen av oron för politikernas oförmåga att lösa problem, miljöförstöring/klimathot, utarmning av jordens resurser, icke-fungerande samhällsfunktioner samt terrorattentat/organiserad brottslighet har ökat signifikant sedan undersökningen 2015.

De som sympatiserar med Sverigedemokraterna är signifikant mer oroliga än övriga gällande politikernas oförmåga att lösa problem, icke-fungerande samhällsfunktioner, terrorattentat/organiserad brottslighet och

krig/väpnade konflikter. Man är däremot mindre orolig än genomsnittet för miljöförstöring/klimathot och utarmning av jordens resurser.

Kvinnor upplever en större oro jämfört med männen på flera av områdena och störst skillnad mellan män och kvinnors oro ser vi när det handlar om miljöförstöring/klimathot där 72 % av kvinnorna är ganska eller mycket oroliga medan motsvarande för män är 54 %. Tittar man närmre på ålder är gruppen 50-64 år ofta mer oroliga än övriga medan den yngsta åldersgruppen, 18-29 år, är mindre oroliga.

Den fråga som ökat mest i oro sedan 2015 är oron för icke-fungerande samhällsfunktioner. Vilka grupper är det då som blivit mer orolig nu än för tre år sedan? Framförallt är det allianssympatisörer som blivit mer oroliga, från 43 % 2015 till 63 % idag, vilket är en markant ökning på 20 procentenheter. Både de rödgröna sympatisörerna och de som sympatiserar med Sverigedemokraterna ligger kvar på liknande nivåer som 2015. Värt att notera är att Sverigedemokraternas sympatisörer fortfarande tydligt är de som är mest oroliga för icke-fungerande samhällsfunktioner.

Oron för utarmning av jordens resurser och oron för miljöförstöring/klimathot är också två frågor som ökat signifikant sedan 2015 och även här ser vi att det framförallt är alliansväljare som oroar sig mer för dessa frågor nu än för tre år sedan. När det gäller oron för miljöförstöring/klimathot ser vi dessutom en ökning bland män och bland de osäkra väljarna.

Oron för politikernas oförmåga att lösa problem, som toppar listan, har även den främst ökat bland allianssympatisörer medan oron för terrorattentat/organiserad brottslighet istället ökat mest bland de osäkra väljarna. Denna fråga kan ses som tätt sammankopplad med lag och ordning som ökat betydligt i viktighet för väljarna under det senaste året och som av allt att döma kommer bli en viktig valfråga inför höstens val. Att oron för de här frågorna ökar bland de väljarna som är osäkra på vad de skulle rösta på om det vore val idag öppnar onekligen upp för partierna att lyfta fram sin politik på det området. Att lag och ordning är det sakpolitiska ämnet som det rapporterats om allra mest i medierna om senaste månaderna (källa: Mediemätaren, Ekot Sveriges Radio) bidrar även det till den ökade oron.

Se slutet av rapporten för utförligare tabeller om respektive fråga.

För mer information om undersökningen, kontakta:

Liza Pettersson

073-7644320

liza.pettersson@novus.se

Torbjörn Sjöström

08 535 25 821

Torbjorn.sjostrom@novus.se

Oro i omvärlden, tabell:

Fråga: Hur orolig är du för att du eller någon av dina nära och kära ska drabbas/påverkas av följande i omvärlden?

Politikers oförmåga att lösa problem	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	11 %	10 %	13 %	13 %	9 %	12 %	13 %
2	19 %	20 %	18 %	20 %	19 %	14 %	22 %
3	29 %	28 %	31 %	32 %	29 %	27 %	30 %
4 Mycket orolig	34 %	39 %	30 %	27 %	36 %	44 %	29 %
Vet ej	6 %	4 %	9 %	9 %	7 %	3 %	7 %
Mycket + ganska orolig	64 %	67 %	60 %	58 %	65 %	71 %	59 %
Inte alls+ lite orolig	30 %	29 %	30 %	33 %	28 %	26 %	34 %

Politikers oförmåga att lösa problem	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	11 %	8 %	19 %	7 %	19 %	5 %	21 %
2	19 %	18 %	24 %	24 %	23 %	9 %	17 %
3	29 %	37 %	30 %	36 %	31 %	17 %	33 %
4 Mycket orolig	34 %	36 %	18 %	31 %	21 %	64 %	19 %
Vet ej	6 %	2 %	8 %	3 %	6 %	6 %	10 %
Mycket + ganska orolig	64 %	72 %	48 %	67 %	52 %	81 %	52 %
Inte alls+ lite orolig	30 %	26 %	43 %	30 %	42 %	14 %	38 %

Miljöförstöring/Klimathot	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	13 %	17 %	8 %	13 %	11 %	13 %	14 %
2	22 %	28 %	17 %	31 %	20 %	16 %	25 %
3	34 %	32 %	37 %	34 %	36 %	36 %	31 %
4 Mycket orolig	29 %	23 %	35 %	20 %	30 %	34 %	28 %
Vet ej	2 %	1 %	3 %	2 %	3 %	1 %	2 %
Mycket + ganska orolig	63 %	54 %	72 %	54 %	66 %	70 %	59 %
Inte alls + lite orolig	35 %	44 %	25 %	44 %	31 %	29 %	39 %

Miljöförstöring/Klimathot	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	13 %	15 %	7 %	14 %	6 %	22 %	14 %
2	22 %	21 %	29 %	25 %	24 %	24 %	17 %
3	34 %	35 %	36 %	33 %	38 %	25 %	41 %
4 Mycket orolig	29 %	27 %	28 %	27 %	31 %	25 %	21 %
Vet ej	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %	3 %	6 %
Mycket + ganska orolig	63 %	63 %	64 %	60 %	69 %	50 %	62 %
Inte alls + lite orolig	35 %	36 %	35 %	39 %	30 %	47 %	31 %

Utarmning av jordens resurser	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	13 %	17 %	8 %	16 %	10 %	13 %	15 %
2	22 %	28 %	16 %	28 %	20 %	15 %	28 %
3	34 %	30 %	39 %	32 %	36 %	38 %	29 %
4 Mycket orolig	29 %	24 %	34 %	20 %	32 %	33 %	26 %
Vet ej	2 %	1 %	3 %	4 %	2 %	1 %	2 %

Mycket + ganska orolig	63 %	54 %	72 %	52 %	68 %	71 %	56 %
Inte alls + lite orolig	35 %	45 %	25 %	44 %	30 %	28 %	43 %

Utarmning av jordens resurser	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	13 %	12 %	13 %	13 %	11 %	17 %	14 %
2	22 %	25 %	21 %	25 %	19 %	29 %	17 %
3	34 %	31 %	38 %	32 %	37 %	28 %	45 %
4 Mycket orolig	29 %	32 %	26 %	29 %	31 %	22 %	19 %
Vet ej	2 %	1 %	2 %	1 %	1 %	3 %	5 %
Mycket + ganska orolig	63 %	63 %	64 %	60 %	69 %	50 %	63 %
Inte alls + lite orolig	35 %	36 %	34 %	38 %	30 %	46 %	31 %

Världsekonomisk kris	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	11 %	13 %	9 %	14 %	7 %	12 %	11 %
2	35 %	40 %	30 %	45 %	39 %	23 %	31 %
3	34 %	30 %	37 %	24 %	33 %	40 %	35 %
4 Mycket orolig	17 %	16 %	18 %	13 %	16 %	23 %	17 %
Vet ej	4 %	1 %	6 %	4 %	4 %	1 %	6 %
Mycket + ganska orolig	51 %	46 %	55 %	37 %	49 %	63 %	52 %
Inte alls + lite orolig	46 %	52 %	39 %	59 %	47 %	36 %	42 %

Världsekonomisk kris	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	11 %	5 %	12 %	7 %	11 %	9 %	23 %
2	35 %	38 %	35 %	38 %	39 %	34 %	23 %
3	34 %	35 %	38 %	35 %	34 %	32 %	36 %
4 Mycket orolig	17 %	18 %	12 %	16 %	14 %	21 %	11 %
Vet ej	4 %	3 %	3 %	3 %	2 %	4 %	7 %
Mycket + ganska orolig	51 %	53 %	50 %	51 %	48 %	53 %	47 %
Inte alls + lite orolig	46 %	43 %	47 %	45 %	50 %	43 %	46 %

Icke-fungerande samhällsfunktioner	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	8 %	10 %	7 %	10 %	5 %	11 %	9 %
2	27 %	29 %	25 %	28 %	25 %	22 %	34 %
3	33 %	29 %	37 %	37 %	35 %	31 %	28 %
4 Mycket orolig	29 %	30 %	27 %	21 %	32 %	35 %	25 %
Vet ej	3 %	2 %	4 %	4 %	3 %	1 %	4 %
Mycket + ganska orolig	62 %	59 %	65 %	58 %	66 %	66 %	53 %
Inte alls + lite orolig	35 %	39 %	32 %	38 %	31 %	33 %	43 %

Icke-fungerande samhällsfunktioner	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	8 %	8 %	9 %	8 %	11 %	5 %	13 %
2	27 %	27 %	38 %	27 %	36 %	19 %	21 %
3	33 %	32 %	32 %	37 %	32 %	25 %	41 %
4 Mycket orolig	29 %	32 %	20 %	27 %	20 %	46 %	18 %
Vet ej	3 %	3 %	0 %	2 %	1 %	4 %	7 %
Mycket + ganska orolig	62 %	63 %	52 %	63 %	52 %	72 %	59 %

Inte alls + lite orolig	35 %	34 %	48 %	35 %	47 %	24 %	34 %
--------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

Terrorattentat/Organiserad brottslighet	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	15 %	19 %	10 %	25 %	12 %	12 %	11 %
2	29 %	32 %	26 %	35 %	29 %	23 %	27 %
3	27 %	23 %	32 %	20 %	29 %	29 %	29 %
4 Mycket orolig	28 %	26 %	30 %	17 %	27 %	35 %	31 %
Vet ej	2 %	1 %	2 %	2 %	3 %	0 %	1 %
Mycket + ganska orolig	55 %	48 %	62 %	38 %	56 %	65 %	60 %
Inte alls + lite orolig	43 %	51 %	36 %	60 %	42 %	35 %	38 %

Terrorattentat/Organiserad brottslighet	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	15 %	12 %	14 %	16 %	16 %	9 %	18 %
2	29 %	28 %	41 %	30 %	42 %	13 %	23 %
3	27 %	27 %	26 %	28 %	26 %	27 %	32 %
4 Mycket orolig	28 %	33 %	19 %	26 %	15 %	49 %	22 %
Vet ej	2 %	0 %	0 %	1 %	0 %	2 %	5 %
Mycket + ganska orolig	55 %	60 %	45 %	54 %	41 %	76 %	54 %
Inte alls + lite orolig	43 %	40 %	55 %	46 %	58 %	22 %	41 %

Krig/Väpnade konflikter	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	26 %	32 %	20 %	34 %	26 %	21 %	22 %
2	33 %	34 %	32 %	35 %	34 %	30 %	33 %
3	24 %	23 %	25 %	18 %	24 %	28 %	25 %
4 Mycket orolig	15 %	10 %	21 %	10 %	13 %	21 %	17 %
Vet ej	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %	0 %	1 %
Mycket + ganska orolig	39 %	33 %	46 %	28 %	38 %	49 %	43 %
Inte alls + lite orolig	59 %	65 %	52 %	69 %	59 %	51 %	56 %

Krig/Väpnade konflikter	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	26 %	20 %	29 %	27 %	31 %	20 %	25 %
2	33 %	30 %	38 %	33 %	40 %	27 %	33 %
3	24 %	32 %	19 %	24 %	17 %	27 %	27 %
4 Mycket orolig	15 %	17 %	11 %	15 %	10 %	24 %	11 %
Vet ej	2 %	1 %	2 %	1 %	1 %	2 %	5 %
Mycket + ganska orolig	39 %	49 %	30 %	39 %	27 %	51 %	38 %
Inte alls + lite orolig	59 %	50 %	68 %	60 %	71 %	46 %	57 %

Sjukdomsepidemier	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	22 %	27 %	16 %	32 %	20 %	17 %	20 %
2	41 %	45 %	38 %	42 %	42 %	41 %	39 %
3	23 %	18 %	28 %	15 %	23 %	26 %	26 %
4 Mycket orolig	12 %	8 %	16 %	7 %	13 %	16 %	11 %
Vet ej	2 %	2 %	3 %	3 %	1 %	1 %	4 %
Mycket + ganska orolig	35 %	26 %	43 %	22 %	36 %	42 %	37 %
Inte alls + lite orolig	63 %	72 %	54 %	74 %	62 %	58 %	60 %

Sjukdomsepidemier	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	22 %	24 %	24 %	25 %	23 %	19 %	23 %
2	41 %	38 %	43 %	41 %	46 %	37 %	39 %
3	23 %	27 %	21 %	24 %	20 %	21 %	27 %
4 Mycket orolig	12 %	9 %	12 %	9 %	11 %	20 %	7 %
Vet ej	2 %	2 %	0 %	2 %	0 %	4 %	5 %
Mycket + ganska orolig	35 %	36 %	33 %	32 %	30 %	41 %	33 %
Inte alls + lite orolig	63 %	62 %	67 %	66 %	69 %	56 %	62 %

Rasism/Främlingsfientlighet/Extrema åsikter	Totalt	Man	Kvinna	18-29 år	30-49 år	50-64 år	65-79 år
1 Inte alls orolig	36 %	44 %	28 %	49 %	32 %	36 %	32 %
2	28 %	28 %	29 %	19 %	33 %	29 %	30 %
3	20 %	16 %	25 %	21 %	21 %	19 %	22 %
4 Mycket orolig	13 %	11 %	15 %	8 %	12 %	16 %	14 %
Vet ej	2 %	1 %	3 %	3 %	2 %	1 %	2 %
Mycket + ganska orolig	33 %	26 %	40 %	30 %	33 %	34 %	36 %
Inte alls + lite orolig	65 %	72 %	57 %	68 %	65 %	65 %	62 %

Rasism/Främlingsfientlighet/Extrema åsikter	Totalt	M	S	M+L+C+KD	S+V+MP	SD	Osäkra
1 Inte alls orolig	36 %	33 %	35 %	31 %	34 %	48 %	41 %
2	28 %	36 %	32 %	34 %	33 %	20 %	26 %
3	20 %	21 %	21 %	23 %	19 %	16 %	22 %
4 Mycket orolig	13 %	9 %	12 %	10 %	15 %	13 %	7 %
Vet ej	2 %	1 %	0 %	1 %	0 %	3 %	5 %
Mycket + ganska orolig	33 %	30 %	33 %	33 %	33 %	29 %	29 %
Inte alls + lite orolig	65 %	69 %	67 %	65 %	67 %	68 %	67 %